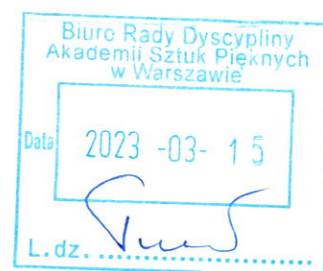

dr hab. Katarzyna Słuchocka
Dziedzina Sztuki Plastyczne
Dyscyplina Sztuki Piękne
Instytut Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego
Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej

Poznań, 10.03.2022

RECENZJA

dorobku artystycznego i dydaktycznego oraz rozprawy habilitacyjnej

Pani dr **Marty Miaskowskiej**

w związku ze wszczęciem przez Radę Doskonałości Naukowej i prowadzonego przez Radę Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacji dzieł sztuki

Przygotowana na zlecenie Rady Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w związku z pismem Rady Doskonałości Naukowej z dnia 13 października 2022 r. nr DRKN.ZS.400.32.2022 ws. powołania części składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego pani Marcie Miaskowskiej.

Recenzja została sporządzona przy uwzględnieniu wymagań określonych w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.)

RECENZJA

Do zlecenia została dołączona dokumentacja złożona przez Habilitantkę, na którą składają się:

1. DANE WNIOSKODAWCY;
2. AUTOREFERAT;
3. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH I NAUKOWYCH;
4. KOPIA DOKUMENTU POTWIERDZAJĄCEGO POSIADANIE STOPNIA DOKTORA;
5. KSIĄŻKA: *SOCIAL NET ART. PARADYGMAT SZTUKI NOWYCH MEDIÓW W DOBIE WEB 2.0.*
6. KATALOG WYSTAWY: *CZĄSTKI*

Zgodnie z wymogami formalnymi do oceny Pani Marta Miaskowska wskazała kolekcję multimedialną *CZĄSTKI* oraz autorską monografię *SOCIAL NET ART. Paradygmat sztuki nowych mediów w dobie web 2.0* jako dzieło aspirujące do spełnienia warunków określonych w art. 209 ust. 1. pkt 2c ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2018.1668 z dnia 2018.08.30 z późn. zm.)

1. PRZEDSTAWIENIE PODSTAWOWYCH DANYCH O KANDYDACIE

Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/artystyczne:

- 2018, Scenarzysta, Akademia Filmu i Telewizji w Warszawie
- 2011, Doktor Sztuki, Wydział Sztuki Mediów i Scenografii, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- 2008, Magister Sztuki, Wydział Edukacji Artystycznej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- 2006, Licencjat Sztuki, Wydział Edukacji Artystycznej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

2. PRZEBIEG ZATRUDNIENIA

- od 2018, adiunkt, Zakład Sztuk Wizualnych, Instytut Architektury Tekstyliów, Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów, Politechnika Łódzka
- 2015–2018, dyrektor kreatywna, SVG Studio, Grupa Radiowa Agory, Agora S.A.
- 2011–2015, manager studia wideo, SVG Studio, Grupa Radiowa Agory, Agora S.A.
- 2009–2011, montażystka wideo, tuba TV, Grupa Radiowa Agory, Agora S.A.
- 2008–2022, niezależna współpraca, Teatr im. W. Bogusławskiego w Kaliszu, Lubuski Teatr w Zielonej Górze oraz Teatr Dramatyczny w Warszawie

3. PUBLIKACJE W CZASOPISMACH: łącznie 6

- Kwartalnik naukowy: Rynek - Społeczeństwo – Kultura, nr 4, ISSN 2300-5491. *Sztuka a media*.
- Czasopismo naukowe: Sztuka i dokumentacja, nr 20, ISSN 2080-413X, e-ISSN 2545-0050, DOI:10.32020/ARTandDOC. *Social art media. Polska sztuka internetu w obliczu rewolucji komunikacyjnej*.
- Czasopismo naukowe: Sztuka i dokumentacja, nr 21, ISSN 2080-413X, e-ISSN 2545-0050, DOI:10.32020/ARTandDOC. *Obrazy rzeczywistości w kulturze 2.0 Nowa perspektywa obserwacji w twórczości Józefa Robakowskiego*.
- Czasopismo naukowe: Zeszyty Artystyczne, nr 37, ISSN 1232-6682. *Rzeczywistość według Robakowskiego. Przeznaczenie i przekleństwo. Analiza metod badawczo-artystycznych Józefa Robakowskiego*
- Katalog wystawy: OBRAZY CYFROWE, ISBN 978-83-63942-93-9. OBRAZY CYFROWE. *Rzeczywistość od nowa*.
- Czasopismo naukowe: Powidoki, nr 5, ISBN 978-83-65697-70-7, e-ISBN 978-83-65697-71-4. *SOCIAL MEDIA PORTRAIT. Kanony wizualne w kulturze masowej*.

4. PUBLIKACJE W MONOGRAFIACH ZBIOROWYCH: łącznie 2

- Monografia naukowa: *Moda na gotowanie. Medialne i kulturowe wizerunki jedzenia*. ISBN 978-83-65697-70-7, e-ISBN 978-83-65697-71-4. Wideo w mediach społecznościowych – substytut relacji międzyludzkich czy nowa rzeczywistość?
- Monografia naukowa: *Kultura, media i społeczeństwo w czasie pandemii COVID-19*. ISBN 978-83-232-4021-1, DOI: 10.14746/amup.9788323240211.

5. DOROBEK ARTYSTYCZNY - z uwzględnieniem okresu przed uzyskaniem stopnia doktora

Cytat Pani Marty Miaskowskiej: Autoreferat, str. 10: „Poza głównymi kolekcjami realizowałam pojedyncze prace, które brały udział w zbiorowych wystawach i konkursach, w Polsce i za granicą”, to właściwie jedyna informacja dotycząca dorobku artystycznego, w rozumieniu ilości i podziału wystaw indywidualnych oraz zbiorowych.

Z prześledzonego wnikliwie materiału nie udało mi się wyłonić konkretów, nie odważyłam się zatem by zliczyć ilość upublicznień, co poskutkowało brakiem możliwości odniesienia się do konfrontacji danych.

6. NAGRODY I WYRÓZNIENIA

W podobny jak wyżej sposób Habilitantka odniosła się do obowiązku przedstawienia otrzymanych nagród i wyróżnień, pod warunkiem że takie okoliczności zaistniały: cytat Pani Marty Miaskowskiej: Autoreferat, str. 10: „Trzy ostatnie lata mojego pobytu w tym mieście uhonorowane zostały różnymi nagrodami i wyróżnieniami w tym konkursie plastycznym, przy czym głównie były to nagrody za prace graficzne i jedna za cykl wideo”; „Multimedia Szajna Festiwal w Rzeszowie w 2008 roku, gdzie zajęłam drugie miejsce w głównym konkursie”.

Z prześledzonego wnikliwie materiału nie udało mi się wyłonić konkretów, co poskutkowało brakiem możliwości odniesienia się do konfrontacji danych.

7. DOROBEK DYDAKTYCZNY

Doświadczenia Pani Marty Miaskowskiej z zakresu dydaktyki zahaczają o okres przed rozpoczęciem pracy na Politechnice Łódzkiej, były to okazjonalne zajęcia i warsztaty prowadzone w ramach plenerów edukacyjnych czy współpracy z Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (rodzinna miejscowość). Praca z młodzieżą polegała na wykonywaniu dokumentacji fotograficznej starych drewnianych domów w okolicy, „co zostało włączone do prezentacji audio przewodników po ścieżkach Sulejówka” [Miaskowska: Autoreferat: 36].

Od 2018 roku Habilitantka pracuje na Wydziale Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej, na kierunku Wzornictwo w Pracowni Działań Multimedialnych (cyfrowa obróbka materiałów audiowizualnych jako element kształcenia na wszystkich trzech specjalizacjach Wzornictwa: Architektura Tekstyliów, Architektura Ubioru, Komunikacja Wizualna). Brała czynny udział w budowaniu pracowni od podstaw: opracowanie programu wraz z ćwiczeniami, zagospodarowanie przestrzeni pracowni, budowa studia foto-wideo, pracowni komputerowej, realizatorki.

Zajęcia, które prowadzone są ze studentami Komunikacji Wizualnej to:

- na wcześniejszym etapie edukacji: realizacja mniejszych ćwiczeń związanych z obróbką cyfrową fotografii, realizacją i montażem wywiadu, aranżacją multimedialną przestrzeni, realizacją i postprodukcją wideoporadników;
- późniejszy etap edukacji: np.: ćwiczenia z małej formy filmowej, gdzie praca zaczyna się od pomysłu i scenariusza, a kończy na kilkuminutowej formie filmowej; „studenci specjalizacji związanych z projektowaniem tkanin i ubioru pracują głównie w zakresie wizualizacji multimedialnych, których techniki określamy indywidualnie, dopasowując je do potrzeb wiodącego działania produktowego każdego studenta” [Miaskowska: Autoreferat: 38].

Habilitantka jest także inicjatorką przeglądów prac studenckich realizowanych w formie dnia otwartego (wystawa lub udostępnianie online).

Prowadzi zajęcia w macierzystej uczelni, także gościnnie uczestniczy w zajęciach na innych uczelniach w Polsce i za granicą (program Erasmus+), co pozwala na rozwijanie współpracy z wieloma ośrodkami edukacyjnymi, poszerzając świadomość i doświadczenia z zakresu edukacji artystycznej i budować nowe perspektywy działań programowych. Uczestnictwo w projektach unijnych:

- współpraca z grupami branżowej poligraficzno-fotograficzno--reklamowej dla zawodu technik organizacji reklamy;
- udział w projekcie z grupy POW;
- międzynarodowa współpraca z wybranymi uczelniami w Portugalii, Hiszpanii, Turcji i Stanach Zjednoczonych w celu opracowania nowej metody edukacyjnej dla kierunków artystycznych i projektowych uczelni wyższych;
- udział w projekcie o charakterze otwartym na wszystkie dziedziny nauczania („wdrażanie do praktyki uczelnianej prowadzenia zajęć spersonalizowanych z wykorzystaniem metody tutoringu” [Miaskowska: Autoreferat: 41]).

Uzupełnieniem opracowana na temat dydaktyki jest prezentowany w „Wykazie osiągnięć” zestaw ilustracji opatrzonych tytułami, niektóre z nich linkami bezpośrednio prowadzącymi do prezentowanych aktywności. Niestety dla pełnego zapoznania się z materiałem brakuje opisów, przybliżających charakter i zakres podejmowanych tematów.

7a. UDZIAŁ W KSZTAŁCENIU I ROZWOJU NAUKOWYM (PROCES DYPLOMOWY)

Cytat Pani Marty Miaskowskiej: Autoreferat, str. 37: „W okresie ostatnich czterech lat miałam okazję być promotorem jeszcze kilku innych prac magisterskich i licencjackich, które świetnie rezonują z potrzebami rynkowymi i wykorzystują potencjał społecznościowy nowych mediów jako prototypy aplikacji, strony internetowe lub całe serie działań popularyzacyjno-promocyjnych np. na bazie realnego archiwum fotograficznego wybranej instytucji”.

Z prześledzonego wnikliwie materiału nie udało mi się wyłonić konkretnych, co poskutkowało brakiem możliwości odniesienia się do konfrontacji danych.

8. OCENA ROZPRAWY HABILITACYJNEJ I OSIĄGNIĘCIA ARTYSTYCZNEGO

Odnosząc się do poradnika pt.: „Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego”, aktualizowanego 5 sierpnia 2021 r., pozwolę sobie zacytować jego fragmenty:

„Recenzje stanowią jeden z najważniejszych środków dowodowych w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Recenzje należy uznać za wyraz osobistej oceny, o charakterze eksperckim, wkładu osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w rozwój określonej dyscypliny naukowej albo artystycznej. Nie stanowią one natomiast opinii biegłego w rozumieniu przepisów k.p.a., czy też dokumentu urzędowego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa. [...] Istotne jest, by umowa taka określała najważniejsze kwestie dotyczące sporządzenia recenzji, takie jak: precyzyjne określenie przedmiotu umowy, poprzez wskazanie obowiązku dokonania przez recenzenta oceny, czy osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 p.s.w.n.; wskazanie wymogu zachowania następujących cech recenzji: kompletności, rzetelności, obiektywności, w tym należytego uzasadnienia dokonanej oceny;”

W tym świetle, pochylając się nad Rozprawą Habilitacyjną Pani Marty Miaskowskiej, dostrzegam istotny problem, utrudniający rzetelne i kompletne sporządzenie recenzji w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. By w sposób należyty dokonać oceny dorobku i postawy twórczej Habilitantki niezbędna jest jak najbardziej kompleksowa dokumentacja, pozwalająca rozpatrywać wspomniane aktywności w zakresie wymaganym i obowiązującym w postępowaniach awansowych dotyczących wspomnianej dyscypliny, charakteryzującej się obrazowym sposobem przekazu oraz percepcji podejmowanych i prezentowanych (upublicznianych) realizacji.

Zgłoszone jako osiągnięcia w przewodzie habilitacyjnym prace to „Kolekcja CZĄSTKI”, jak deklaruje i dokumentuje Autorka, tworzona na bazie pracy z kobietami oraz monografia „SOCIAL NET ART.”, dotycząca nowych mediów.

Poruszane w realizacji zagadnienie sztuki socjalnej, składające się z prezentacji multimedialnej, uzupełniających fotografii, wypowiedzi uczestniczek procesu i zwieńczone dwoma wystawami, stanowi ważny głos w działaniach twórczych i niewątpliwie zasługuje na uwagę, choć sposób, w jaki Pani Marta Miaskowska podchodzi do zagadnienia nie wykracza poza nowatorskie traktowanie tematu. Odnosząc się do problematyki zawłaszczania ciała kobiety w sposób fizyczny oraz mentalny „przez macierzyństwo, małżeństwo, normy społeczne, rodzinę, opinię publiczną, sztukę, media, chorobę, czas” [Miaskowska: Autoreferat], stara się wyrazić protest przeciwko decydowaniu i ustalaniu norm, którym podporządkowywać ma się ciało kobiety. Doceniam fakt dostrzegania problemu w zbiorowych aktach poddawania się modom, społecznym normom wynikającym z tradycji, kultury, wiary, złych nawyków, przyzwyczajień, sposobu wychowania i środowiska w którym wzrastamy, lecz czy w XXI wieku kwestie te związane są wyłącznie z postaciami kobiet? Postępująca szeroko emancypacja, przywracanie do powszechnego użycia feminatywów, równouprawnienie, o które kobiety walczą, ubiegają się, przyjmują jako *sine qua non*, konsekwentnie prowadzi w stronę otwartości, pozwala śmielej wyrażać siebie, stawiając na równi z mężczyznami, niepozabawionymi troski o swoją męskość, o definiowanie tożsamości płciowej, zakompleksionymi, również bywającymi ofiarami przemocy. Analizując wartości merytoryczne, ideę, cel, można uznać, że wielotorowa praca nad tematem, w efekcie której powstał materiał cyfrowy, składający się z nagrań biorących udział w wydarzeniu kobiet oraz kolekcja struktur odlewów gipsowych, upublicznianych na dwóch wystawach (09.04.22–30.04.22 Pop-Up Gallery, Ogrodowa 8, Łódź oraz 16.07.22–29.07.22 POSK Gallery, 238-246 King St, London), wpisuje się w nurt działań z dziedziny sztuki i stanowi podstawy do oceny. Przywołuje jednak skojarzenia z twórczością Aliny Szapocznikow, która opierając się na osobistym doświadczeniu walki z nieuleczalną chorobą, wykreowała indywidualny język form dla odzwierciedlenia przemian zachodzących w ludzkim ciele, co w latach 50. było działaniem odkrywczym, a nade wszystko trudnym w kwestiach wykonawczych. W świetle pracy Pani Marty Miaskowskiej odczuwam dysonans poznawczy, gdyż trudno mi utożsamiać się ze sposobem podejścia do tematu mającego z założenia wybrzmiewać jak poważny bunt przeciwko aneksji społecznej ciał kobiecych, a skupianiu choćby na kwestiach zabiegów estetycznych czy makijażu. Nie rozumiem

eksponowanych związków, nie rozumiem manifestu opierającego się na tłuczeniu cząstek odlewów ciał kobiecych w odniesieniu do standardów życia, wyznaczanych przez stosowanie lub nie makijażu.

Nasuwa się pytanie: jaki jest faktyczny cel podjętych działań i oczekiwany skutek?

Warto dodać, że zbliżonych aktywności podejmowało się wcześniej wielu artystów, w tym choćby brytyjski rzeźbiarz Jamie McCartney, wykonujący w 2011 roku kilkaset odlewów damskich kroczy i prezentujący je na wystawach w Wielkiej Brytanii. Udowadniał tym, że każde krocze jest inne i kobiety nie powinny mieć kompleksów z powodu wyglądu swojego łona. Nie szukając daleko, bo w Łodzi znaleźć można Pracownię kostiumowo-rekwizytorską - Inkubator Foremka, oferującą wykonanie okazjonalnych odlewów gipsowych w prosty sposób, które również mogłyby być zaliczane do ekspozycji artystycznych. Zatem gdzie szukać autorskiego wkładu intelektualnego Habilitantki, jak rozumieć realizację projektu, na który składają się nagrane wypowiedzi wybranych kobiet, dokumentacja fotograficzna wykonywana przez osoby trzecie, oficjalny jest udział asystentki rzeźbiarskiej oraz dwóch operatorów kamer? Cytat: „nie mogłam wszystkiego zrobić sama, bez udziału innych. Potrzebowałam asystentki do pracy z gipsem, z którym nieraz trzeba zadziałać szybko i na dwie ręce, szczególnie przy większych partiach, jest ciężko. Dodatkowo wszystko zakładałam dokumentować na wszystkie audiowizualne sposoby, których zwykle używam. Nie mogłam jednocześnie pracować z gipsem i spoglądać w wizjer aparatów i kamer. Do zespołu dołączyli: asystentka rzeźbiarska, dwie pracujące na zmianę fotografki i dwóch również pracujących na zmianę operatorów” [Miaskowska: Autoreferat: 26].

W tym kontekście trudno zrozumieć podejście Pani Marty Miaskowskiej, traktującej „Kolekcję CZĄSTKI” jako odpowiednie i możliwe, by poddać ocenie w postępowaniu habilitacyjnym.

Wskazana jako drugie osiągnięcie monografia „Social net art.” poświęcona została mediom społecznościowym. W tym przypadku nie trudno o określenie zamierzeń autorskich. Pani Marta Miaskowska wyjawia: „liczę, że moja książka pozwoliła usystematyzować nowe zjawiska sztuki sieciowej i będzie przyczynkiem do poszerzenia struktury jej rozwoju w ramach nowo pojawiających się narzędzi oraz nowych mediów w ogóle”. Dodatkowo zaznacza, że z powodu okrojonego budżetu zamieszczone w opracowaniu materiały ilustracyjny jest czarno biały, co stawia go w pozycji przedmiotowych uzupełnień a nie podmiotu opracowania. Dodatkowo graficzne opracowanie ilustracji wraz z okładką wykonane zostało przez współpracującą graficzkę - Dorotę Sobotę, o której sama Habilitantka pisze w Autoreferacie: „jak zwykle świetnie wyczuwa materię, z którą pracuje oraz moje intencje co do każdej wizualizacji” [Miaskowska: Autoreferat: 33].

W jaki zatem sposób rzetelnie i kompletnie sporządzić recenzję w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki, skoro wskazane przez Panią Martę Miaskowską dzieło nie mieści się w wymaganych granicach?

Być może, gdyby predystynowana do oceny monografia dotyczyła zagadnień sprzed uzyskania stopnia naukowego doktora sztuki („Próby rozstrzygnięcia dylematów etycznych”) i była reprezentacją czy rozwinięciem tematu poruszanego w „Kolekcji CZĄSTKI”, uzyskalibyśmy bardziej komplementarny, uzupełniający całość materiały? Być może pojawiłyby się autorskie ilustracje, dopełniające założenia wcześniej omawianego projektu? Nie mam jednak takowej pewności.

9. KONKLUZJA

Na podstawie przedstawionych danych nie jest możliwe zamknięcie recenzji habilitacyjnej pozytywną konkluzją, gdyż z pełną odpowiedzialnością stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne i twórcze, Pani dr Marty Miaskowskiej nie spełniają wymogów określonych w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki.

